

І гукну наугайсь,
І свого не цурайсь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HENDERSON 4-0237
УРС: HENDERSON 5-5740
Тел. з Нью-Йорку:
8 Arcly 7-4125

РІК LXVI Ч. 217. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-ГО ЛИСТОПАДА 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 10, 1959 No. 217. VOL. LXVI.

ПРЕЗІДЕНТ І ПОТРЕБИ ВИМАГАТИМЕ АКЦІЇ КОНГРЕСУ В СПРАВІ СТРАЙКУ СТАЛЕВАРІВ

НАЙВИЩИЙ СУД ПІДТРИМАВ РІШЕННЯ ПРО
ЗАБОРОНУ СТРАЙКУ; СТАЛЕВАРИ ВЕРТАЮТЬСЯ
ДО ПРАЦІ

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що президент Айсенгавер в січні 1960 року рекомендуватиме Конгресові ухвалити окремий закон, який не допустить би до продовження страйку сталеварів після 80-денної судової заборони згідно з законом Тейлора-Гартлі. Сталевари вертаються вже до праці, хоч повне zatrudнення можливе буде аж після кількох тижнів. Частинно почали працювати вже деякі робітники з інших промислів, які не працювали внаслідок сталеварського страйку. Але автомобільні робітники стоять перед загрозою дальшого звільнення з праці, бо їхні фірми не мають сталі. 7-го листопада Найвищий Суд ЗДА більшістю 8 голосів до 1-го підтримав рішення окружного суду про заборону страйку. Численні сталевари в багатьох місцевостях вже в п'ятницю 6 листопада робітники почали працювати, щоб уникнути пускати в рух великі пічі, які від 15-го липня стояли холодні. Суд припинив страйк на 80 днів згідно з законом Тейлора-Гартлі, бо уряд просив про заборону на основі того, що внаслідок такого довгого страйку в сталевій промисловості грозила загроза безпеці цієї країни та здоров'ю її мешканців. 8 судів Найвищого Суду підтримали судову заборону окружного суду і відкинули апеляцію спілки Об'єднаних Сталеварів ЗДА, яка твердила, що 116-денний страйк сталеварів ще не загрожував безпеці і життю мешканців ЗДА. Суддя Вільям О. Дуглас не погоджувався з більшістю і пропонував, щоб що справу відіслати до нижчого суду, де б уряд мусів довести, чому він потребує продукції всіх сталеварів для своїх оборонних фабрик, а не тільки кількох печей, які продукували б сталь для оборони країни. Голова спілки Об'єднаних Сталеварів ЗДА Труман закликає уряд продовжувати проби атомові експлозії

Труман закликає уряд продовжувати проби атомові експлозії

Нью-Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман надрукував статтю для пресової агенції Норт Американ Нюзлейпер Алласке, в якій твердить, що "немає найменшого глузду продовжувати самим собою налягати заборону пробних атомових експлозій, і тому ми повинні її негайно скасувати". Колишній президент пише, що треба відкинути обманувати себе налішко, що це наша жертва переконана Кремль в тому, щоб він погодився на міжнародну контролю атомової зброї і на роззброєння. Труман твердить, що як ЗДА дають себе приспати і дозволяють на те, щоб нас випередили в продукції атомової зброї, то це буде великим ризиком для нашої безпеки і для світового миру. Автор статті пише, що не думає тільки про атомові проби

В АМЕРИЦІ

● Новонабраною головою Американського Демократичного Товариства д-р Пол Дж. Джексіс заявив, що очолювана ним організація звернулася до федерального уряду з домаганнями ухвалити закон, який заборонив би нерозсудливі оголошення фірм про збиток порожняк і пастки. Немає паст, які забезпечували б збиток від інженерів, і тому не можна цього обійти в рекламі.

● Колишній губернатор Міннесоти Гарольд Е. Стасен, який програв вибори як кандидат на посади губернатора, не втрачає надії і заявляє, що республіканці ще витратять в Пенсильванії, а він ще буде перемогцем у цих виборах. Тепер він ді-

В НЬО ЙОРКУ ВІШАНОВАНО Д-РА СТЕПАНА ВІТВИЦЬКОГО, ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ, З НАГОДИ 75-РІЧЧЯ

Нью-Йорк. — Понад 400 осіб, переважно ветеранів українських визвольних змагань і української політики та представників організацій, зібралися минулої суботи, 7-го листопада, о год. 7-й вечері у великій залі місцевого Українського Народного Дому, щоб вшанувати д-ра Степана Вітвицького, колишнього державного секретаря закордонних справ Західно-Української Народної Республіки, видатного українського політичного і громадського діяча, а від 1954-го року Президента Української Народної Республіки, з нагоди 75-річчя його народни. Академію-бенкет з цієї нагоди влаштував окремий Ювілейний Комітет з д-ром М. Шахновичем, д-ром Євгеном Приходьком і д-ром Романом Криштолюком на чолі та з двома Владиками і понад трьома десятками найвидатніших громадян у Почесному Комітеті. Ювілята і його Дружину привітали у дверях при вході на залю голова Комітету д-р М. Шахнович, а прийнявши стілець відповіли "Многая літа", а після "Ще не вмерла", а після "Ще не вмерла" провів імпресю д-р Роман Криштолюк. Молитву провів вч. о. мітра Л. Весолювський з української православної церкви св. Володимира. Доповідь про життя і діяльність Ювілята вголосив д-р Шахнович. Серію привітів започаткував д-р Криштолюк, а після нього до привітань вголосували ген. Ол. Загородський, одягнений в уніформу, від ветеранів воєн УНР, отаман д-р Никифор Гіряк від Братства УСС-ів, передавши Ювілятові грамоту і відзнаку почесного члена, а далі проф. Іван Паливода (від Т-ва Прихильників УНР), інж. Василь Діберт (Президія УН-Ради), п. Мерляк (Вілорусія), д-р Гольдман (Грузія), ред. Василь Мудрий (У-КК), проф. Д. Горняк (У-КК), д-р Роман Осічук (У-КК), д-р Ярослав Падох (У-КК), п. Антон Батюк (У-КК), ред. Роман Куп-

Д-р Степан Вітвицький,
Президент УНР в Екзилі

чинський (СУЖА), ред. Іван Кедрич ("Червона Калина"), Я. Біліньський (ОДУМ), д-р В. Шандор (Карпатський Союз), С. Стахів (ОУН), д-р Степан Ріпський та інші. Містечку програму відповіли виступи солістів Галини Шерей, Ізабелі Орловської і Юрія Федорова, який на фортеп'яні аккомпаніював на змину проф. Штерберг і проф. Фоменко. На закінчення промовив Ювілят, дякуючи за привіт і привітність та з'ясування коротко теперішню політичну ситуацію, яку він вважає за дуже складну, але не безнадійну для справи українського визволення. На початку імпреси Ювілятові та його Дружині пластунки з місцевої Пластової організації передали китицю квітів. Д-р Криштолюк відчитав багато привітальних листів і телеграм від видатних громадян, в цьому від архідієка ВІПреса, Кир Івана Бучака з Риму, архієпископа УА-РПЦ Мстислава, голови УН-Ради Івана П. Вагрянного, голови Виконаного Органу ред. М. А. Лівницького, та п-ні Марії Лівницької, вдови попереднього Президента УНР в екзилі.

УКРАЇНЦІ КАНАДИ ЗДІЙСНЮЮТЬ СПРАВУ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ

МИСТЕЦЬ СЕРГІЙ ЛИТВИНЕНКО ПРО НАГОДУ
ДЖЕННИ НА КОНКУРСІ ПРОЄКТ ПAM'ЯТНИКА

Вініпег. — "Новий Шлях" з 2-го ц. м. подас на першому місці таку новину: "Як відомо, минулого року Комітет Українців Канади розписав конкурс на проєкт пам'ятника Тарасові Шевченку. Цей пам'ятник має стати на площі у Вініпегу перед будинком Манітобської легієтури. Цю площу подарував на цю ціль уряд Манітоби, подібно як і дав дозвіл на поставлення пам'ятника Т. Шевченку. На конкурс прислали свої проєкти 17 українських мистців із різних країн, найбільше з Канади і ЗДА, побило Німеччини, Франції, Венесуели й Англії. Згідно з умовами конкурсу мали бути вирішені окремі питання, покликані Президією КУК, три найкращі проєкти нагороджують по 1,000 доларів кожний, з тим, що один з них буде вибраний для спорудження і поставлення пам'ятника на призначені місці в 1861 р. в 100-річчя смерті Т. Шевченка. Дня 28-го жовтня відбулося засідання журі, до якого входили: проф. Джан Россел, професор Сергій Литвиненко з цього університету і член Канадської Ради культури, як голова журі; Гілберт Парфіт, архітект при провінціальному уряді Манітоби; професор Сергій Литвиненко з Нью-Йорку, мистець-скульптор, заст. голови Т-ва українських мистців Америки; д-р Б. Стебельський, мистець-малювальник і мистецтвознавець, голова Спільної образотворчих мистців у Торонто; д-р Марина Рудницька з Вініпегу, мис-

тецьтвознавець; о. д-р В. Кушнір і о. д-р В. Савчук, що заступали український громадський чинник. Журі з надісланих проєктів вибрало і рекомендувало, як одиниці до поставлення, проєкт Андрія Дарганя, мистця-скульптора з Нью-Йорку. Два дальші відзначені проєкти — це проєкт Леоніда Молодожанова — Моля з Вініпегу і Аніа Шумовської з Вініпегу. Всі три проєкти дистанції нагород по 1,000 доларів кожний. Мистець-різьбар Андрій Дарганя, який тепер перебуває в Нью-Йорку, має за собою велику мистецьку практику. Походить з Наддніпрянщини. Він скінчив Харківську Академію мистецтва. За мітінги його праці — це рельєфи на Палаці культури в Луганську, рельєфи на будинку опери в Дніпропетровську і рельєфи на українському павільйоні сільсько-господарської вистави в Москві, різьбарські праці в музеях Харкова і Києва, як також на скульптурних, в Німеччині — в Крэффельді, Шнайдку, в Парижі. На конкурс і на проєкт Тарасові Шевченку в СССР його проєкт дістав був першу нагороду."

Нью-Йорк. — У зв'язку з цією вісткою в "Новому Шляху", представник "Свободи" звернувся до додаткових інформацій, так би мовити, з першої руки, до проф. Сергія Литвиненка, голови Літературно-Мистецького Клубу в Нью-Йорку, який тільки що вернувся з Вініпегу, де брав участь у розгляді надісланого проєкту (Закінчення на стор. 3-й)

УВАН ВІШАНУВАЛА ПАМ'ЯТЬ СВОГО ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА сл. п. МИХАЙЛА О. ВЕТУХОВА ВРОЧИСТОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

Нью-Йорк. — Українська Вільна Академія Наук вшанувала пам'ять померлого 11-го червня ц. р. свого основоположника і першого президента сл. п. Михайла Олександровича Ветухова вчорашню конференцію, що відбулася тут в приміщеннях Українського Інституту Америки минулої неділі, 8-го листопада, о год. 6-й вечері в приватності понад двісті осіб, з чому багатьох видатних громад. Музичну інтродукцію до вчорашньої дав представлений п. В. Голубинський проф. Вадим Кіпа, виконавши на фортеп'яні жалібно марш Косенка, Шопена "Прелюд" і "Смуготок" — українську народну пісню.

Сл. п. проф. д-р М. О. Ветухін
Перший президент УВАН
у ЗДА

Вступне слово англійською мовою вголосив новообраний президент УВАН у ЗДА — твердивши, що пам'ять покійного Михайла Олександровича Ветухова уявляється в його праці та в публікаціях УВАН, далішим завданням якої є продовжувати ту працю. Про М. О. Ветухова і американську науку доповідав проф. Філіп Мозлі з Колумбійського університету. Проф. Олександр Архімович подякував науковим досягненням М. О. Ветухова в ділянці генетики. Д-р Костя Паньківський говорив про громадську і політичну діяльність першого президента УВАН, а д-р Адамович і д-р Ліхтен на світовій діяльності і довіряючи М. О. Ветухова на міжнародному науковому і громадському полі. Між привітаннями на вчорашній академії

Генерал Тейлор в окремій книзі вимагає зміни оборонної політики

Вашингтон. — Колишній шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор написав окрему книжку, в якій критикує уряд за військову та стратегічну політику і домагається її зміни. Він в липні ц. р. зрезугував зі свого становища після 41-річної служби і тоді заявив, що ЗДА забагато видають на зброю масового знищення, а зазвужують інші роді зброї, які потрібні до ведення різних родів воєн — малої і великої. Минулого року він написав був окрему статтю для журнальця "Форейн Аферс", але державний департамент і департамент оборони не дозволили її надрукувати. Тепер він надрукує в додатку до своєї книжки, яка має появиться 5-го січня 1960-го року. Генерал Тейлор твердить, що час змінити теперішню оборонну політику та змінити "ощадності засади" при видатках на оборону, і наводить слова колишнього секретаря оборони Чарльза Е. Вилсона, який назвав таку політику президент Айсенгавера "великим банком за одного долара".

ПОМЕР СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ ВІЛЬЯМ ЛАНГЕР

Вашингтон. — 8-го листопада під час сну тут помер від недуги серця 73-річний сенатор-республіканець, який впродовж 45-річної своєї політичної кар'єри часто розходився з партійним проводом та обороняв свої власні погляди. Він мав щастя у виборстві, і легко був вибраний на губернатор Північної Дакоти, а від 1941 був сенатором. Його смерть не порушить відношення між сенаторами (65 демократів і 35 республіканців), бо губернатор-республіканець Джан Дейвіс напевно найменше республіканця на опорожене становище.

В СССР святкували військовими парадами 42-гі роковини жовтневої революції

Москва. — В суботу 7 листопада ц. р. святкувано скрізь у СРСР 42-гі роковини більшовицької революції. У Москві відбулася за традиційним звичаєм на Червоній площі військова парада, яка відбулася перед трибуною, на якій стояли Ворошилов, Хрущов, Мікоян, Суслов і інші більшовицькі вожаки. Сидячим промовцем був міністер оборони маршал Родіон Малиновський, який заявив, що поки союський план на повне і загальне міжнародне роззброєння не буде прийнятий і поки американські військові бази довкола СРСР не будуть ліквідовані, Совіти мусять зберігати свої збройні сили "на найвищому ступні". В параді відбувалися частини всіх родів совітських збройних сил, але загальном цього року головний натиск покладено не на показ війська і по-

ІНДІЯ БОРОНИТИМЕТЬСЯ „ВСІМИ ДОСТУПНИМИ ЗАСОБАМИ" ПРОТИ АГРЕСІЇ КИТАЮ

Нью-Делі. — Індія передала з минулої суботи нову ноту комуністичному Китаю, в якій рішуче відкинула твердження комуністичного уряду з його ноти з 25-го жовтня ц. р., як теж з заяви комуністичного міністра закордонних справ з 28-го жовтня ц. р. Індія стоїть далі на становищі, що не індійська прикордонна сторожа вступила в минулому місяці на китайську територію, як пактійську територію, а китайські комуністи заступились силою на території Індії й їз провокації з боку індійців остріляли їх важкою зброєю, внаслідок чого 9 індійців погинуло та 10 дісталося до полону. У відповідь на комуністичну погрозу, що посилення індійських військ в області Лядачу примусить китайських комуністів до вимушеної агресії проти Індії, індійська нота заявляє, що коли б китайці виконали свою погрозу, то вони допустились би "свідомого порушення суверенітету індійської території". Індійська нота заявляє, що вона рішена "всіми доступними їй засобами" боронити свою територію та закликає ще раз китайців до відкидання своїх військ з індійської території та полонення "малих прикордонних коректур" мирним шляхом. Індія висловлює здивування, що комуністичний Китай, який так часто таврував імперіалізм, а тепер поводить суперечку з своїми попередніми заявами. Ту індійську ноту передано в минулу суботу комуністичному амбасадору в Нью-Делі.

Нікіта Хрущов висловився логічною про гострий територіальний конфлікт між Індією та комуністичним Китаєм з приводу зголошення китайськими комуністами претензії до 40,000 кв. миль індійської території. Хрущов сам почав говорити про це під час суботнього прийняття для дипломатичного корпусу у Георгієвській залі на Кремлі з нагоди 42-річчя революції. Хрущов заявив, що він переконаний, що Індія і комуністичний Китай мирно поладують теперішній спір, бо — мовляв — оспорювана територія не має ані населення ані стратегічного значення. Що значить будь-яка прикордонна смута — казав Хрущов — супроти нинішньої воєнної техніки з її наймодернішими видами зброї? Що до становища СРСР в цій справі, то Хрущов зголовив "строгу невідальність", бо, мовляв, обидві безпосередньо заінтересовані сторони самі здібні розв'язати свою проблему.

Північний В'єтнам допустився посередньої агресії супроти Лаосу

Об'єднані Нації. — Слідча Комісія Об'єднаних Націй — формально Підкомісія Ради Безпеки — яка вихала була до Лаосу для перевірення оскільки уряд Лаосу проти комуністичного північного В'єтнаму за перекладження збройної агресії, не знайшла незбитих доказів, що північний В'єтнам вислав проти Лаосу свої війська. Зате вона твердила, що Північний В'єтнам поставив партизанам "виряд зброї й амуніцію та помагав їм політичними кадрами" (агітаторами). Бой у Лаосі, південно-азиатській країні, яка колись, як складова частина Індокитаю, насправді була французькою колонією, почалися 16 липня ц. р., а до найбільшої натури дійшли між 30-го серпня та 15 вересня ц. р. Підкомісія Ради Безпеки склалася з представників Японії, Італії, Аргентини і Тунісії. Вони вголосили 32-сторінкове звідомлення, яке — хоч ще офіційно не пред'явлено Раді Безпеки, що після їх повороту до ЗДА не мало засідання — не офіційно було подано до відомої Секретаріату Об'єднаних Націй. Більше того, які раніше рішуче противились висланню тієї Підкомісії до Лаосу і заявляли були, що це "безправний" акт, тепер утишилися висновком того звідомлення, що нема незбитих доказів на безпосередню збройну агресію з боку комуністичного В'єтнаму. Василій Кушніков і Аркадій Собольєв фєрували з генеральним секретарем ОН Геммершайдом, який в найближчих днях поїде до Лаосу, Совіти і північно-в'єтнамці на станції ОН, за ЗДА і сам Лаос бажать "обі цього".

В Альжирі погинули всі команданти партизанських військ — твердять французи

Париж. — Офіційний французький комуніст повідомляє про смерть в збройній сутичці повстанського майора Міру, якого правдиве прізвисько було Уміра Абдеррамане, з Кабильських горах у північному Альжирі. Цей французький комуніст твердить, що з усіх шістьох зонах, на які поділялися партизансько-повстанський театр війни в Альжирі, партизани залишилися без командирів, які або загинули в боях з французами, або з рук своїх мусульманських земляків, під час "чисток" та внутрішніх поражень між підпільними діячами. В останніх двох днях загинуло між 130 альжирських повстанців. Майора Міру перехопила французька стежа, як він, тільки з чотирма іншими партизанами, ішов пішки, передодняний за арабського селянина, гірським пласом. Французи твердять, що комуністичний Китай дав альжирським партизанам допомогу зброєю вартості 10 мільйонів доларів, при чому партизани передали головному американському зброю, захоплену в боях на земляків, під час "чисток" та

У СВІТІ

● У Єгипті, за 240 миль на південь від Ассуану, в пустині, що простягається до кордону Судану, знайдено останки двох французів, американця і арабського провідника, які загинули в ліній цього року. Немає сліду по ньому американця, який був у тому гурті, що навісався в Єгипті до Судану через безлюдну безлюдну пустиню. Таємниця цієї трагедії не розгадана, але з розбитого черпа арабського провідника припускають, що на ту експедицію наскочили бандити.

● Франція ринила інвестувати в Альжирі протягом 1960 р. півмільйона доларів машинами, різними доставками та гримами.

Приватний французький проміс інвестує окремо \$100 мільйонів. Заявив це т. зв. генеральний делегат Франції в Альжирі, пояснюючи про цьому, що президент де Голь ринив по змозі найкращі піднести господарську справу цього краю.

● Вибори в Ізраїлі відбулися в минулий вівторок під час великої спеки. Все ж з 1,200,000 виборців голосувало 97%, 3-поперед 24-х партій, які брали участь у виборах, 11 вийшли до нового парламенту, що складається з 120 послів. Найсильнішою знову вийшла партія Мапай, яка здобула 46 мандатів, на 6 більше, ніж мала. Комуністи, що мали 6 мандатів, втрачали повноту.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

— за кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "СВОБОДА", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРЧА ЗАХОТІ

Цьогорічні вибори, що відбулися традиційно - законно в перший вівторок листопада, можна вважати радше за "передвиборчі вибори", бо наступного року в тому ж нарізді вибиратиме собі і Президент країни і поважу частину свого Парламенту. Цьогорічні вибори мали головно стейтвий і місцевий характер та й тут тільки доповняючи, бо переважно тільки доповнювали місцеву і стейтвову адміністрацію. До цих великих і рішальних на передбачений закон час виборів приготувалися американський наріз, виборці і кандидати на наступний рік.

Коли мова про громадян українського роду, то цьогорічні вибори дають деяку захоті. Правда, на добрий мільйон громадян українського роду, розкинених майже по всіх стейтах країни, а в ряді місцевостей сконцентрованих і зорганізованих у більший масі, наша участь у виборах є жалюгідною. Ми б не голосували, але насправді в дуже малих випадках калідуємо. Виборних урядовців українського роду можна справді порахувати на пальцях, і дої найвищих постів, що їх здобули кандидати українського роду, все ще обмежувалися стейтвовою легіслатурою та повітовою і міською адміністрацією. В історії виборного федерального уряду все ще не записано ані одного українського імені.

Стан, без сумніву, ненормальний, і за нього відповідало виключно ми самі. Ніхто не стоїть на перешкоді, щоб імена громадян українського роду виділилися в списках кандидатів на всі пости так само, як виділяються ірландські, італійські, польські та інші. Не думалося також, щоб між нами не було відповідно достойних кандидатів. Якщо по всіх школах, від початкових до вишніх, українські імена стоять між найкращими, то не можна сумніватися, що між нами є такі, які мали б усі потрібні кваліфікації, щоб займати високі виборні становища в багатьох галузях державної адміністрації. Сидне висвітлення на це полягає в тому, що ми самі про це не дбали.

Цьогорічні вибори були в цьому відношенні доброю захотію. На відомих нашій спільноті п'ятих кандидатів українського роду: одного — до стейтвової легіслатури, одного — на посади міста, одного — на міського контролера і двоє — на міських радних, перепав тільки один, а всі інші здобули блискучу перемогу.

І ця перемога, якою лишається вся наша спільнота, гратувальна перемога, повинна стати ще більшою захотію для багатьох.

ТЕЛЕВІЗИЙНИЙ СКАНДАЛ

Справа телевізійних програм із високими грошовими нагородами за правильні відповіді на студентські запити з різних галузей знання перетворилася у скандал, який не тільки до глибини охоплював американське громадянство, але й широким відгуком відбився поза Америкою. Спершу ми спочу легковажно, — мовляв — властиво ніхто на тому не потерпить, що переможці в телевізійних "іспитах" доставлять гроші за відповіді, що їх заздалегідь отримували в розмовному вигляді, або в тихих сприятливих обставинах, які по суті перешкоджають іспитам. Але справа набула іншого характеру, коли сенатська підкомісія передала прокураторові взаємозуперечні звідання, зложених під присягою — коли ньюйоркський прокуратор стверджує, що на 150 свідків перед судом присяжних коло ста осіб допустились криксприєжжя, — коли заповідано зміни в законодавстві, які охороняли б громадян проти торгівельної реклами, веденої нечесними способами.

Представники преси, цього жона і вука громадського сумління, виступили на минулотижневій конференції з претитетом Айзенгавером заперекосили, чи виявлений грандіозний обман супроти мільйонів телевізійних глядачів, які в добрий вір сприймали наперед вивержені телевізійні відомості, чи цей масовий обман не є тривожним проявом занепаду публічної моралі. Президент заперечив цьому, вказавши на злосту реакцію народу — загальне його обурення. Проте, Президент покликав, що зло, заповідано самому принципів чесності, буде направлено аж тоді, коли "буде вичищений весь смітник".

Завжди бувас так, що коли в якійсь справі обманцями виявляються один і другий і третій, які мали перед тим бездоганну репутацию, то недовір'я закралася й у відношенні до дальших осіб з того самого гурту. Таким чином можуть потерпіти інколи й невинні. У цій телевізійній історії стверджено, що всі найбільші "іспитові" програми були фальшиві. Це не значить, що всі нагороджені учасники калікурів — обманці і між ними немає чесних людей.

Телевізійне телебачення зло може обернутися в добро, якщо воно дасть поштовх до дбайливого підходу до завдань і виходної ролі телебачення та спонукає передусім самих продуцентів до ревізії сутокомерційного розуміння телебачення, як бізнесу. Вивчення теперішнього телевізійного смітника — це не тільки усунення потягів торговельних оголошень, але й тих видощів та фільмів, що деморалізують молодь і опростачують глядачів.

ЗМІНИ, ПОДИКТОВАНІ КРИЗОЮ

Останнім часом Польща зазнала у своєму державному провіді далекосяжних змін, що можуть мати великий вплив на розвиток подій у цій розривній різниці політичними й господарськими суперечностями та кризами країни. Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої Партії (ПОРП), як називається ця комуністична партія Польщі, і комуністичний диктатор, Владислав Гомулка усунув від участі в уряді і з тим від фактичної влади найповажнішого свого конкурента, що й досі вітається з нашою сталінською — Едварда Охаба, — який займав в уряді становище міністра рільництва. Не маючи можливість цілком зліквідувати впливового в партії, колах Охаба, Гомулка залишив його в ЦК партії. Водночас із цим призначив міністра рільництва та на інші високі пости прихильників гострішого курсу у внутрішній політиці партії й уряду, здебільша ж, що стояли при владі до жовтня 1956 року і були відомі, як реалізатори безоглядної політичної й господарської дисципліни й діяльної контролю в усіх галузях державного життя, зокрема в господарському секторі.

Крім Едварда Охаба мусів відійти з урядового становища дотеперішній міністер освіти Мечислав Бєзкоульський, давній приятель і співробітник Гомулки, але прихильник ліберальнішої політики в культурній діяльності; був примушений до реінтаграції в членства в політбюро ПОРП Ержи Моравський, керівник культурного сектору у провіді компартії.

На місце усунутих міністрів і на становища нових віце-прем'єрів Гомулка призначував видатних комуністів, що з дозговею доби польського комуністичного режиму. Новим міністром став дотеперішній заступник Охаба, віце-міністер рільництва Мечислав Ягелський. Становище нового міністра освіти вийняв Вацлав Тиллодзкий. Віце-прем'єрами найменовано Євгенія Шира і Юліана Токкарського, а заступником шефа комісії державного планування Тадеуша Геде. Усі ці три комуністи були при владі перед приходом до влади Гомулки. Це вони своїми драгматичними методами й "твердим курсом" сприяли до злосту настроїв незадоволення та революційних ферментів у жовтні 1956 року, і були усунені із своїх становищ після приходу до влади Гомулки.

Євгеній Шир відомий, як прихильник посиленої контролю партійного провуду над економічним життям Польщі. Юліан Токкарський очолював до жовтня 1956 року міністерство продукції машин і це йому підлягала фабрика Целезького, в яких почався робітничий страйк, що призвів до голосних і кривавих погромів заворушення. Прихильником гострого курсу був і також Тадеуш Геде, дотеперішній польський амбасадор у Москві, що його найменував Гомулка заступником нашої "ліберальної" шефа комісії державного планування комуніста Стефана Сидриховського. Він вони належать до т. зв. націоналістичної групи (від місцева Натолін, де їхня фракція відбавляла свої наради) і всі атакують досі партійний провід за потурання "лібералістичним

тенденціям" у господарстві країни, які, мовляв, призводять до економічного хаосу. Але найбільш драгматичним кроком Гомулки треба вважати усунення ним Едварда Охаба із становища міністра рільництва. Так само, як свого часу совєтський маршал Георгій Жуков допоміг вдержатися при владі Нікіті Хрущову, за що дочекався потім від Хрущова усунення з державних і партійних постів, так тепер Гомулка усунув безоглядно покішно, правда, тільки з міністерського посту в уряді, Едварда Охаба, що допоміг йому своїм авторитетом і впливом зайняти становище першого секретаря польської компартії.

Подібність усунення Охаба Гомулкою до ліквідації Жукова Хрущовим підкреслює цей той факт, що обидва були примушені до реінтаграції безпосередньо після свого повороту з-за кордону: Жуков був "виведений" з колективного керівництва напередодні свого повороту з Югославії, а Охаба — після свого повороту із ЗДА, де він перемовив про американські кредити і допомогу для сільськогосподарства Польщі.

Едвард Охаба — це не пересічна партійна особистість. Разом із Гомулкою і прем'єром Піранкевичем його зараховують до "колективного керівництва" Польщі. В березні 1956 року, після смерті Болеслава Берута, Охаба з волі Москви став першим секретарем ПОРП, маючи за собою видатну не тільки партійну, але й військову кар'єру. Народжений в Кракові 1906 року, як син поліцейця, він у 1929 році приєднався до Комуністичної партії Польщі, був посланий до Москви, де й перебував безперечно востаннє 1941 — 1943. Після окупації Польщі Совєтами Охаба став у 1944 р. керівником публічної адміністрації в тимчасовому уряді в Любліні, членом ЦК комун. партії Польщі в 1945 році, першим заступником міністра оборони в 1949 році і секретарем ЦК ПОРП та дійсним членом політбюро в 1950 році. На похороні Сталіна Охаба був одним із головних членів польської делегації.

У прихильності до влади Гомулки Охаба відіграв вирішальну роль. З якихось ближче невідомих мотивів, що ними могла бути твереза оцінка польської дійсності або якісь дальші партійні розрахунки чи й інструкції з Москви, Охаба добився своїм впливом і тактикою на VIII пленумі ПОРП вибору Гомулки на становище першого секретаря ПОРП, відсунувшись сам на дальший план і займаючи згодом, у січні 1957 року, становище міністра рільництва.

В рванні за цю підтримку Гомулка усунув тепер Охаба з міністерського становища, скидаючи на нього водночас відповідальність за чимраз глибшу господарську кризу докладаючи так само, як це зробив був свого часу Хрущов з Маленковим, усунувши останнього із посту прем'єра і залишаючи в ЦК КПРС.

Переведені Гомулкою зміни подиктовані з одного боку, тяжким господарським станом Польщі, а з другого, — намірами на допомогу Совєтського Союзу, керівникам якого хоче приподобитися Гомулка загостренням релігійного курсу в економічній політиці й культурному секторах.

НА НОВИХ ШЛЯХАХ

Мюнхен. — 1847 року два молоді німецькі революціонери — Карл Маркс і Фрідріх Енгельс видали книжечку, яку назвали "Комуністичний Маніфест". В цій брошурі перерешено аналізу господарської системи, що зветься капіталізмом, описано убоге життя робітничого, якому дано ім'я "пролетаріату" і поставлено класі найманих робітників завдання: революційним поривом, організовано, взяти владу в державі і на місце приватного господарства створити нову систему господарства у суспільстві. Цю систему господарства, в якій продуценті володіють своїми продуктами, виробляючи товар не для зиску, а для обміну, з іншими організаціями продуцентів, Маркс і Енгельс назвали комунізмом, або соціалізмом. Соціалістичну революцію вони собі уявляли немов якийсь "страшний суд", після якого суспільство зробить скок із царства необхідності (неволі) в царство свободи. Без такої революції пролетаріату засновники так зв. "наукового соціалізму" не бачили ніякого виходу для робітничого класу: робітничий клас, Маркс і Енгельс, було в капіталістичній системі господарства приречене на все більший злиск, на алідні, на виродження, на безробіття, наслідком господарських криз, і т. д. Щоб це лихо перебороти, треба робітникам вести господарську й політичну боротьбу в інтересі своєї класи (класова боротьба), в повному переконанні, що історичні закони стоять на боці пролетаріату: з кожним роком зростає число робітників і зменшується число капіталістів, бо багатство збігається до рук небагатьох вельетів-капіталістів, а середні групи між капіталом і робітництвом зникають. Тому, як писав Маркс у "своєму 'Капіталі' (перший том вийшов 1867 р.) наперед, 'авіс година капіталістичної власності: експропріації (капіталісти) будуть експропріювані", (робітничий клас) відберуть їх капіталістичну власність".

За життя Маркса робітничі партії і професійні спілки були дуже слабо розвинені і не могли добитися радикальних реформ на користь пролетаріату. Тому Маркс перейняв від французького революціонера Бунтара Вільяма ідею "диктатури пролетаріату" для переходового часу перебудови капіталістичного ладу на соціалістичний.

Теорія Маркса — Енгельса, створена в основних своїх рисах сто років тому, не була оправдана розвитком господарства і суспільного життя. Пророцтва "Комуністичного Маніфесту" про концентрацію промисловості, про зникнення середніх класів і про неминуче злискування пролетаріату не справдилися. Середній клас ("дрібна буржуазія") виявив надзвичайну живучість, і з бігом часу успішно розвиваються поряд з вельетними індустріями робітничі в цивілізованих індустріальних країнах не живуть у злиднях, навпаки, уміють ор-

ганізовано боротьбою здобувати все більшу частину "супливого пирога". Робітничі організації у вільних країнах не думають про "диктатуру пролетаріату", що, як показав більшовізм, перетворюється в терористичну владу. Демократію вважають робітничі організації у вільних країнах за єдиний засіб для поліпшення життя найманих робітників. Тому вони не вважають за потрібне передавати промислові підприємства в руки держави (націоналізації), лише забезпечують законами право робітників брати участь через своїх представників у керуванні підприємствами. Робітники творять свої кооперативні підприємства, купують акції інших індустріальних і торговельних підприємств, мають соціальне забезпечення і спокійно дивляться на старість. Словом, робітники в індустріальних країнах почувають себе не паріями суспільства, а повноцінними громадянами, що їх слово важить багато і в політиці і в господарській житті. Слово "пролетар" (латинське: пролетаріос, той, що не має нічого крім дітей) годилося для характеристики наймано-го робітника в добу, коли жив Маркс. Тепер це слово не приходить для означення певного своїх прав робітника і внаслідок господарських криз, і т. д. Щоб це лихо перебороти, треба робітникам вести господарську й політичну боротьбу в інтересі своєї класи (класова боротьба), в повному переконанні, що історичні закони стоять на боці пролетаріату: з кожним роком зростає число робітників і зменшується число капіталістів, бо багатство збігається до рук небагатьох вельетів-капіталістів, а середні групи між капіталом і робітництвом зникають. Тому, як писав Маркс у "своєму 'Капіталі' (перший том вийшов 1867 р.) наперед, 'авіс година капіталістичної власності: експропріації (капіталісти) будуть експропріювані", (робітничий клас) відберуть їх капіталістичну власність".

У зв'язку з успішним розвитком який привів до вільних індустріальних країнах до господарського добробуту робітників, до наближення їх до середніх верств ("дрібної буржуазії"), відбувається ревізія програм соціалістичних партій в Англії та в Західній Німеччині. Ці партії, хоч мають за собою мільйони виборців, не змогли здобути більшої в парламенті своїх країн у виборах 1959 і 1957 року. Тому в цих партіях є сильна течія, яка змагає до перетворення своїх організацій та їх ідеології із класових у асенародні, даючи виборцям політичну й суспільну платформу, що може об'єднати більшість народу.

Боротьба за більшість виборців дуже трудна, бо противники соціалістичних партій ідуть назустріч інтересам широким мас різниці соціальних реформами, якими задовольняють потреби й бажання населення. Немає партії у вільному світі, яка не мала б своєї соціальної програми. Недаром казав англійський король Едвард VII: "Ми всі тепер соціалісти". До поступових реформ змушує також небезпека більшовицької пропаганди, яка могла б використати невдоволення на-

Для тієї мети Гомулка не вагається навіть ризикувати дальшою втратою популярності своєї власної і своєї, кошиного курсу в економічній політиці й культурному секторах.

ПРОГУЛЯНКА ПО МУЗЕЯХ УССР

Кожному на чужині цікаво знати, як зберігаються і шануються на Батьківщині історичні пам'ятки його народу. В історичних пам'ятках існує таємничая сила тягlosti земного життя даного народу. Хто не шанує і не знає, хто не зберігас пам'яток свого минулого, той легковажить майбутнім.

Чужий режим, який панує в Україні, не лише не дбає, але й сприяє, "гласно й негласно" остаточному знищенню решток історичних пам'яток нашої нації. Ажме Москві вистігнуто, щоб уся світова історія (крім російської) розпочиналася від 1917-го року.

Та с в Україні й інші сили: вони протидіють ворожому замахові на історичні скарби, цінності й реліквії, зберігаючи впроваджені століть. Ім'я дим силам — їх величність народ. Не прохачуючи фінансової підтримки від влади, виключно з власної ініціати, тільки на Винищчині цього року українці вшанували кілька краєзнавчих і літературних мужів там, де проживали Марко Вовчок, Степан Руданський, Київська "Радянська Культура" (ч. 46) повідомляла, що ".... зусиллям шанувальників рідної культури створено такі ж музеї в с. Підлісці на Львівщині (Музей Маркіяна Шапкевича), у м. Ічні Чернігівської області. Літературно-меморіальний куток С. Васильченка".... Із глибини народу ж дують у поточній совєтській пресі і беззастановні голоси про необхідність поліпшити справу збереження пам'яток історії України, розбудування існуючих музеїв, розширення їхніх приміщень, виховування кадрів реставраторів, музейників і архівних робітників. Далеко не повний огляд совєтської преси в цьому питанні й буде нашою еміграційною прогулянкою по музеях УССР.

Ще в 1956 р. київська "Літературна Газета" (ч. 47), окристується "відлигою", опублікувала знаменну статтю "Зберегати пам'ятки дітям культури" з підзаголовком — "Огляд листів". Про те, що в даному випадку говорить сама народ, свідчать ось така цитата: "Треба, щоб місцеві керівники більше цікавилися станом історичних пам'яток місць і вживали заходів до їх охорони, не чекаючи якихось 'циркулярних розпоряджень' — такою думкою пройняті всі листи трудящих". У статті поставлена вимога впорядкувати, а в окремих випадках — організувати різні виставки, музейні куточки, будинки-музеї, зайнятися впорядкуванням могил Леси Мартовича, Л. Глібова, Марка Вовчка, М. Леонтовича, С. Руданського, Л. Боровиковського, М. Кропивницького, С. Васильченка, Г. Квіткі - Основ'яненка, М. Самокиша та кількох совєтських українських поетів, які загинули під час останньої світової війни. Лише незначна частина видатних синів українського народу удостоїлася за останні роки бодай

родинні мас. Ці реформи перегордили комуністичні шляхи до індустріальних країн вільного світу. Полеми для бра-льшавизму лишаються країни недорозвинені.

П. С.

Залишаємо в заповідник, — запрошує нас М. Саченко в "Літ. Газеті" ч. 31 за 1959 р. "Заповідник" означає Києво-Печерську Лавру, одну із святинь нашого народу. Шитусмо: "... Всього понад 46 експонатів зібрано понад 46 тисяч, та більшість із них протягом багатьох років застрягла для 'екскурвантів'... Де їх покажемо, якщо для виставки відведено лише кілька невеличких кімнаток, що служили колись ченцям келіями". Допикує продовжує: "Тут є сотні унікальних книг у срібних і позолочених оправах, надрукованих у лаврській друкарні та писаних від руки на пергаменті; понад дві тисячі гравюр, численні картини, кліше... Є багато подарунків Лаврі від українських гетьманів, московських царів, графів, магнатів... Вони лежать на полицях чи висять, деякі з них пересипані нафталіном". А в той час у приміщеннях Лаври і до нині проживає "400 приватних осіб, ці люди розводять птахів, кролів, перуть білизну... У величезній еспоруді Трапезної церкви знаходиться склад Головопостачзбуту".... і т. д.

Коли б ми мали змогу відвідати всі державні історичні і краєзнавчі музеї Харкова, Львова, Чернівців, Дніпропетровського, — Симферополь, Житомира, то побачили б, що (читусмо за "Рад. Культурою" ч. 53 п. р.) — "Більшість музеїв єфється в тісних приміщеннях, несприятливих для побудови експозицій і для збереження фондів колекцій". У тому ж числі директор Київського державного

(Закінчення на стор. 3-й)

ганок вітати гостя. З-під брезенту виглядав якось сполохано логонич. А потім виринула собача голова. Голова була неймовірно велика, як у рослого вовка. Очі собаки майже по людському допитливо міряли незнайомих людей.

— Ну, пішов! Ну, пішов! — почуся з-під брезенту голос і грізний і одночасно пестливий. — Пішов, Орел, пішов! Несті тебе не буду.

Собака зіскокнула неохоче на мокру землю, пішов уважно й став перед сходами. Зіна подалася назад. Поліна намірилася втекти в кімнату. Тільки Роза хоробро стояла переду й гукала до Нахімова, що викарскувався з халабуду.

— Так це твій подарок, що ти везеш нам? Держи, бо боюсь. Та це ж великий! Вовк! Ти б швидше, бо так на мене дивиться, ніби розуміє, що бальмаю. Ніби розцінює, чи хороша я. А що, коли не сподобався йому?

— Це мій Орел! — промовив гордовито Нахимов, поклупочив собаку по його могутньому хребті.

— Таке ж твоє, що ти везеш нам? Держи, бо боюсь. Та це ж великий! Вовк! Ти б швидше, бо так на мене дивиться, ніби розуміє, що бальмаю. Ніби розцінює, чи хороша я. А що, коли не сподобався йому?

— Це мій Орел! — промовив гордовито Нахимов, поклупочив собаку по його могутньому хребті.

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'І

(Повість)

(28)

Літній мужчина глянув благально на жінку. — Добре, — прихитнула вона. — Я признаю, що ми у виняткових обставинах і маємо право діяти винятково. Але все ж я вражена тоном твоїх слів, — звернулася вона знову до молодшого розмовника. — Що саме пропонуєш ти зробити з цією дівчиною?

— Час такі... — мовив той, не дивлячись на жінку. — Час такі, якими роблять їх люди. Звертали наші серця. Бореємо проти неправди й жорстокості і самі стаємо несправедливими й жорстокими.

— Ваші слова правдиві. Але життя ще правдивіше. Ми мали забагато болючих досвідів. У світі зовсім інші засади етики й моралі, у світі подвійні засади етики й моралі, і це треба нам наперед розуміти.

— Слова, слова. Ви не бачите, як загубилися за тими словами. Я раджу забути це все. Погляньте і подумайте, ось перед вами молода дівчина. Що думаєте робити з нею? — Я не знаю. Ми могли б приневолити її піти з нами за кордон. Але вона може зрадити нас по дорозі. На це я, відповідаючи за всю акцію, не можу погодитися.

— Отже, що тоді робити з нею? Той змовчав, і ніхто не відзивався.

— Ах, які ви страшні! Та неже ж тут нема виходу? Та неже ж їй не можна попірити? Ти зрадиш нас? — запитала раптом незнайома Зіну благально.

— Ні. — Не зрадиш? Не видаси на смерть мене? — Ніколи. — Ні мою дитину? — Ні. — Ні всіх інших? — Клянусь! — Клянешся? Гаразд! Я вірю тобі. Але на що поклянешся ти?

— Поклянусь на те, що найдорожче мені. — Що найдорожче тобі? — Поклянусь на пам'ять мого друга, — промовила дівчина тремтливим голосом.

— Хто він? Де він? — Він далеко звідси. — Де?

— Вона казала мені нині, як ми йшли, що її наречений так далеко, що там може і сонце не заглядає, — озвалася Галі.

— У Сибірі? У Сибірі? — ахнула незнайома. — Я не знаю. Його забрали кудись. — Бачите! Бачите! — жінка обкинула усіх переможним поглядом, підійшла й обняла Зіну по-сестрини, тепло.

— Я думаю, що ми можемо їй вірити, — озвалася тепер Усташ.

— Так, нехай іде, — задумливо потвердив той, що його звали Бором. — Ціть, бо буря буде. І нам не можна оставляти тут ні хвилини більше.

Далекій грім прогукотів погрозило. Хмари торкнули вершків гір. А долом котилася гроза на Міжгір'я.

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ”! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „СВОБОДИ”!

Карась, Червона Калина Шинкаго

ДО ТАБОРУ...

(Спогад про стрийське пла-стунство 30 років тому)

Завтра вирушимо у водний табір в Монастирці над Дністром, тому сьогодні зібрався на гімназійній площі „Бурси”, щоб відбутися перед виїздом „веселою радою”.

А гурток наш чималий. „Ксендзів паніч” Пацьо ще вчора приїхав зі Зболодівця і лився на сходах перший. За ним приїхав з Нового Світу Лельо-Зупа, далі „шанска дитина” зі стрийського дав тавну Боля, а там вже йдуть „паньки” Пропь, Сташко, Писко, Івас-Мармольда, ну і т. д. Немає між нами нашого курйного Стрика-Миронка та ми певні, що в останню хвилину від заспаності напевно приїде. А коли йому на зустріч хтось гукне: „та мій ти трохи скорше приїди-батися”, то напевно почує відповідь: „Він всі с біди ніс-сильці, а я не йдучи, щоб відділяючі на сходах”.

Обговорюємо все найважливіше, хоч нічого важкого нема. Від'їзд другого дня рано зі стрийської стації. Збірка біля каси. Пізнім вечором розходимося додому. А вдома напечені готувати, (добра мама ще шось їстиного насилу випікає, щоб хлопцям по дорозі не зголодніти), однострий „на кант”, а що найважливіше — це гордість наша, замість пластівців калілеюх „моряцкі” шапки — берети з двома завісаними чорними биндами, що так гарно мають на вітрі, а разом з шапкою творять символ морського, а радше водного плавання. Берети гранатові, але літом покрили білим верхом, а на чорному тлі пластові лелі-ма вшиті в тризуб. Вночі опані — не спання, а нетерпеливе очікування ранку. І вранок врешті прийшов. — На добрих дні години перед від'їздом поїзду суну до нас з Нової вул. обв'язаний мов верблюд Писко. Здалека блискіть на рамені „важливості” сідлом суми. А треба всім знати, що Писко не тільки містопохідник III-го гуртка „Вужів”, а це куди важливіше — курйний сумач. І „уряд” той виконує, а радше „втрублює” з належною гіркотою й достоїнством. За хвилину котяться шось наче великий напеченник на двох ногах, а коли наблизився до нас, пізнали ми наймолодшого й найменшого серед нас — Пропя.

Вирушимо на стацію. По дорозі стрічимо Пацьо, що селі під напеченником. Пізніше ми „розшифрували” той тагар, було там пів печеного поросенка, що мама — дала йому „на дорогу”. На стації вже очікували нас Боля, Лельо-Зупа й Івас-Мармольда. Як звичайно в таких випадках, не було ще Стрика-Миронка. Спішімо до поїзду, де займаємо цілу т. зв. сепаратку, а Стрика як нема, так нема. Аж перед самим від'їздом влетів Стрик, та наче стріла пролетів через перон, доглянув нас у вікні і як кіт скочив на ступіні поїзду, а за секунду спинився заспаний й „мокий” мовиш „серед нас. На терпкі мавиш кожного з нас відповіли як звичайно. — Він біди, мав, а може, спати на стації, а зрештою, я мав білет ще вчора куплений в „Обрії”.

Під час привітання стрийців ми не запитали, що поїзд рушив. Покидаючи Стрий на цілий місяць. Та деяким з нас не важко розлука з містом „куди важливішою була розлука з „коханого дівчиною” — бо між нами вже деякі, хоч ще не справжні кавалери та вже їх вдавали. Поїзд минав парк „Вільшана”, де стільки годин ми провели на пластових сходах, теренових вправах, проходах чи вершті т. зв. „дідихах” — перетяг Вохівську вул., наближався до парку Юрдіана, де стільки то пар черевиків ми поперли на футболі.

Розмішуємося вгидно і співасмо, як же би без того? Веласний настрий серед братів піддержує головний гумористичний провідник Писко, що ціле життя сперечається з Лельом. Коли Лельо каже, що з лісу виб'є заць, Писко категорично твердить, що це був олень, і так на кожному кроці. Ми раді таким розмовам, бо вони підтримували настрий. Поволі минали ми український Карлівград, Моршин, перекрили побіч Лисович та наближилися до „королівського” вільного міста Болехова, де на Саліках жив і хліб жув наші товариші Суй. — Зараз за Болеховою впадала кожному в око чудова панорама т. зв. „Ясної Гори” в Гоголів, де на вершці гори на тлі столітніх буків красувався Божий Храм, що зберігав в собі чудотворну ікону Богородиці, славу й прославлену по цілому краю за численні чудеса. Літом десітки тисяч прочан з усіх закутків Галичини пішким і підводами спішили з поклоном та просьбами. Несли з собою щиро молитву і свої труботи, і багато з них там свої труботи залишали. І що дивно, там сьогодні? Замокля Нової вул. обв'язаний мов верблюд Писко. Здалека блискіть на рамені „важливості” сідлом суми. А треба всім знати, що Писко не тільки містопохідник III-го гуртка „Вужів”, а це куди важливіше — курйний сумач. І „уряд” той виконує, а радше „втрублює” з належною гіркотою й достоїнством. За хвилину котяться шось наче великий напеченник на двох ногах, а коли наблизився до нас, пізнали ми наймолодшого й найменшого серед нас — Пропя.

Вирушимо на стацію. По дорозі стрічимо Пацьо, що селі під напеченником. Пізніше ми „розшифрували” той тагар, було там пів печеного поросенка, що мама — дала йому „на дорогу”. На стації вже очікували нас Боля, Лельо-Зупа й Івас-Мармольда. Як звичайно в таких випадках, не було ще Стрика-Миронка. Спішімо до поїзду, де займаємо цілу т. зв. сепаратку, а Стрика як нема, так нема. Аж перед самим від'їздом влетів Стрик, та наче стріла пролетів через перон, доглянув нас у вікні і як кіт скочив на ступіні поїзду, а за секунду спинився заспаний й „мокий” мовиш „серед нас. На терпкі мавиш кожного з нас відповіли як звичайно. — Він біди, мав, а може, спати на стації, а зрештою, я мав білет ще вчора куплений в „Обрії”.

УКРАЇНЦІ КАНАДИ ЗДІЙСНЮЮТЬ СПРАВУ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ

(Закінчення зі стор. 1-го)

слихних проєктів пам'ятника, як член журі.

— Чи вістка в „Новому Шляху” відповідала правді, і як воно було насправді?

— Все сказане в отій вістці відповідало правді, за винятком того, що журі рекомендувало нагородити проєкти ч. 4 і 6 не однаковою сумою, як проєкт ч. 1, отже не по \$1,000, а по \$500.

— Це формальна сторінка справи, а як було по суті, які були учасники конкурсу і чи журі знало про них?

— Проєкти, як сказано, було 17. Прізвища учасників конкурсу були відомі не лише Комітетові і журі, але й громадності з попереднього комунікату КУК про зголошення кандидатів до конкурсу. Очевидно, журі не знало, який проєкт кому належить, а дізналося про це аж після вибору проєкту ч. 1 і відкриття нагору.

— Який мистецький рівень проєктів, і що значить, що журі рекомендувало як одиноким до поставлення проєкт Андрія Дараганя?

— Загальний рівень надісланих на конкурс праць був, на жаль, низький. Здебільшого проєкти не відповідали умовам конкурсу. Звертаю увагу, що можна бути першорядним професіоналом-скульптором, який висловлює себе лише в малих формах, у фігурах, призначених для кімнат, заль чи фойє, а не вмислювати великих форм, призначених на відкритті з усіх сторін площу. І, наприклад, скульптори великих форм, які не вміють робити мініятур. У нашій українській дійсності скульптурам так рідко доводиться мати справу з проєктуванням монументів, що годі дивуватися браку досвіду в цьому напрямку, де треба мати на увазі урбаністичне оточення пам'ятника, величину площі, тло, на якому пам'ятник стоїть, найближчі віддалі глядача і навіть відношення пам'ятника до сонячного освітлення. У нашому конкретному випадку у Вінніпегу кожний проєкт мав бути в 1/10 природної величини. Проєкти були виконані в гіпсі й дереві, запла-

іздала поїздом і стелася дорога (коло 20 км) до табору. Минули села Олешу й Ісаків, й наблизилися до Монастирця. Випочаті машинування жваво, бо Писко, фальшуючи на сумі, вимовляв якогось марша. Для відтяження напеченника час до часу робили попас, і так при заході сонця увійшли в яр, що вів до Дністра. Хоч вже й помучені, та жвавіше билосся в грудях серце. Короткий відпочинок, привидомо всі до порядку, Писко тим разом надурив, і під звуки вайково нефальшів марша наблизилися до берега Дністра, на другому боці побачили табір. Заприжикли й вони нас, бо хто би не чув реву Пискової суми, і нам на зустріч вже пліли великий човном два „Чорноморці”. За кілька хвилин ми на другому березі в таборі, а стрик Миронко зівтував командантові табору: „Пане Команданте, я Мирон С., пластуш Скоб V-го пл. Курєля ім. Кн. Ярослава Осмомисла в Стрию, головуш приїжд до водного табору дів'яток юнаків П'ятого курєля”. Командант дякував, вітався з кожним та вдовольно завважив, що аж 9 учасників з одного стрийського юнацького курєля. Вітали нас сердешно господарі табору „Чорноморці” (деякі з нас вже старі знайомі) та інші таборівники.

Надішла ніч. Перша ніч в таборі. Цю ніч ми ще всі разом, а завтра нас розділять та поділять на гуртки. Та це не важко. Пластуш пластує братом, зокрема на прогулях та в таборі. Чи не буде Каліч з Станіславовою. Мала з Львовом, Фриц з Тернополью чи Ірчи з Дрогобичем. Писко трубить „надобраніч” і настав нічна тиша. Тихо, мов ні, проходжувався кругом табору сійковий. Усміхнений білолиций, мов злодій, прокрадався крізь галуззя беріз та буків й осмілював табору поляну та шатра, мов в яких здоровим молодечим своїм спали українські пластуни та снили чарівну казку про „Велику Гру”...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗ!

ПРОГУЛЯНКА ПО МУЗЕЯХ УССР

(Закінчення зі стор. 2-го)

Історичного музею слушно зауважує з позицій науковця: „Музей має понад 500 тисяч експонатів. Його експозиція висвітлює історію України від первісного суспільства до наших днів... Наш музей протягом 33 років свого існування мав назву „Державний історичний музей Української ССР”. У 1950 році він чомусь був перейменований у „Київський Державний історичний музей”. Остання назва не відповідала змісту його роботи. Автор статті піддає думку відновити попередню назву, адже в музеї відображено історичне минуле всієї України, а не лише Києва. І в даному випадку цілком виразно виступає антинародна тенденція червоної Москви.”

Член кореспондент Академії Наук УССР С. Кирилюк, побувавши на відзначенні 125-літнього ювілею з дня народження Юрія Федьковича в селі Сторонці - Путилові на Буковині, запитує: „Відомо, чим був для Буковини Федькович. Після продажу ферслевичів, поповичів, він заспівав народною українською мовою... Але, як це не дивно, Федьковичей й досі не споруджено пам'ятника ні в Чернівцях, ні у Львові, ні в рідному селі Сторонці - Путилові... Досі ім'я Федьковича не присвоєно Чернівецькому державному університетові”. Навіть С. Кирилюк не має права й відваги вголос сказати правди, відповісти на

В Гімалаях згинула 32-членна альпіністична експедиція

Катманду, Непаль. — Уряди в Японії, Індії і Непалі почали горячково нараджуватись над організуванням рятукової експедиції, що шукала б сліди загинулої 32-членної альпіністичної експедиції. 32-річний японський альпініст Гідеака Като і 29-річний японський Морзакі Абе, абсолютні виверт Фукуана - університету, який організував експедицію з нагоди свого 25-річчя. До експедиції належали також зв'язковий непальський старшина-альпініст, два індійські альпіністичні провідники, ще один японський студент та 26 непальських носильників. Два носильники залишилися на висоті 19,000 стіп.

Короткі Вістки

● Герберт Моррісон, колишній соціалістичний міністр в уряді Парлі Парлі в Англії, піднесений до шляхетського стану з приводу зречення з дальшого кандидатування до палати громад та закінчення свого 70-го року життя, вибрав собі титул „барона на Ламбет”. Ламбет — передмістя Лондону, де народився Моррісон.

● У столиці Львову, Віснїдні, урочисто проголошено наступника престолу Савана Ваттана королем на місце його батька, який помер минулого тижня. Комуністичні партизани приєднали також „вислові співучит” з приводу смерті короля і завою пошани для королівського дому.

„Збруз різку проходили
...стоялись не було сили

В РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

— тридцятьсому
бл. п. АНТОНА РУДНИЦЬКОГО
старшини XI Бригади УГА

— сорокову
бл. п. ВАСИЛЯ РУДНИЦЬКОГО
підстаршини I Бригади УГА (УСС)

— дев'ятнадцяту
бл. п. ПЕТРА РУДНИЦЬКОГО
(в монастирці Навлін)

б. підстаршини I Бригади УГА (УСС) в ченця
Студитського Уставу

— відправиться —

ПОМИНАЛЬНЕ ВОГОСЛУЖЕННЯ

в церкві св. Юра в Нью Йорку

в СУБОТУ, 14-го ЛИСТОПАДА 1959 — в год. 9:00 рано.

Б. Комбатантів УГА, Рідних і Знайомих запрошують

ЮЛІЯ РУДНИЦЬКА, Нью Йорк
о. д-р ВАЛДІО РУДНИЦЬКИЙ, Нью Йорк
д-р ЯРОСЛАВ І д-р МАРИНА РУДНИЦЬКІ
з Родиною, Вінніпег
д-р ОЛЕКСАНДЕР І д-р ГАЛІНА РУДНИЦЬКІ
з Родиною, Монреаль

20-ий Відділ 004СВ в Аллентаві, Па.

— вшановус —
пам'яті Провідника О.У.Н.

сл. п. Степана Бандери
ЖАЛОБНИМИ СХОДИНАМИ

в суботу, 14-го листопада 1959 р.
в НАРОДНОМУ ДОМІ — ч. 448 3-та вул.

в год. 8:00 вечором.

ПРОСИМО ВСЕ ПАТРИСТИЧНЕ ГРОМАДЯНСТВО
ДО УЧАСТІ.

УПРАВА

Нью Йорк!

29-ий Курінь Старших Пластунів „Сіроманці”

мають шану запросити Вас на

ВЕЛИКУ СІРОМАНСЬКУ ЗАБАВУ

— яка відбудеться —

в суботу, 14-го листопада 1959 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ

180 William Street — Newark, N. J.

о. ГРИГОРІЙ КАНДА

вислужений декан Шамокінський і Кернтонський,
радник Метрополітої Курії, парох Мейнсалі, Па.,
по довгий недугі упокоївся в Бозі,
прийнявши Найсвятіші Тайни
в дні 7-го листопада 1959 року,
проживши 66 років.

ПОХОРОНИ відправляться в СЕРЕДУ, 11-го
ЛИСТОПАДА 1959 р., в год. 9:00 рано, з парохі-
альної церкви св. І. Хрестителя в Мейнсалі, Па.

Горем приїхав Родина:

ОЛЕНА — дружина
ТЕОДОЗІЯ І д-р РОМАН КІЧОРОВСЬКИЙ —
дочка І зять
МАРІЯ, ГАЛІНА, МАРТА І РОМАН —
нуки.

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ

бл. п. Мирослав ДУТКЕВИЧ

нар. дня 29-го жовтня 1911 року

у Львові.

Покойний був раніше урядовцем Пентросою І Земельного

Банку у Львові, а в останньому часі гітловитим теледі-

ком в шпиталі св. Вінсентія в Монтекар, Н. Дж.

ПАНАХИДА відправиться у ВІСНОК, 10-го ЛИСТО-

ПАДА 1959 року, в год. 8:00 вечора, в пох. заведенні Лів-

інгтона — 801 Springfield Ave., Irvington, N. J.

ПОХОРОН відбудеться в СЕРЕДУ, 11-го ЛИСТОПАДА

1959 р., в год. 9:30 рано, з церкви св. І. Хрестителя — при

Мортон вул. в Ньюарку, Н. Дж.

Горем приїхав:

ОЛІ — дружина

ОЛЕГ, ЮРІЙ, АНДРІЙ І ТЕТЬЯНА — діти

ОЛЬГА — сестра

СВІСЕН ВІРЧАК — двоюрідний брат

РОМАНА ЮЗІЧЕНСЬКА — тесть

ЛІДА І ТЕТЬЯНА — швагрі

У великому горі

длімося сумною вісткою

з Родиною, Приятелями та Знайомими,

що в суботу, 7-го листопада 1959 року

упокоївся в Бозі, на 73-му році життя

наша Найдорожча й Невіджадувана

ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п. Катерина

СТРУН — КУНКА

полюшувши

мужа — ПОСІФА

сина — ДЖОРДЖА І невістку ЕННІ

сина — ДЖОНА І невістку СТЕЛІУ

сина — ВІЛЬЯМА з дружиною АГНЕС

доньку — ТЕССІ СОМЕЛЛІ І зять РАЛФА

доньку — МЕРІ ГАНКОК з чоловіком ДОНАЛД

ВІУКІ І ВІУЧКІ.

Тіло Покойної знаходиться в Kennedy Funeral Home —

2603 Church Ave., Brooklyn, N. Y.

ПАРАСТАС буде відправлений в ПОНЕДІЛОК, 9-го

ЛИСТОПАДА 1959 р., в год. 8:00 вечора.

ВИНОС ТІЛА — у ВІСНОК, 10-го ЛИСТОПАДА

1959 р., в год. 9:00 рано до української кат. церкви Св. Духа

— N. 5th Street, Brooklyn; в год. 10:00 Служба Божя, а опіс-

ля остання дорога на цвинтар Св. Хреста в Брукліні.

Онолиця!

29-ий Курінь Старших Пластунів „Сіроманці”

мають шану запросити Вас на

ВЕЛИКУ СІРОМАНСЬКУ ЗАБАВУ

— яка відбудеться —

в суботу, 14-го листопада 1959 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ

180 William Street — Newark, N. J.

ПРОСИМО ВСЕ ПАТРИСТИЧНЕ ГРОМАДЯНСТВО

ДО УЧАСТІ.

УПРАВА

Увага! ВІЛКС БЕРРІ та ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 15-го листопада 1959 р.

в год. 3:00 по полудні

в домі п. С. ЛАВРИКА

при 363 Madison Street — Wilkes Barre, Pa.

— відбудуться —

ЗБОРИ ОКОЛИЦЬНОГО КОМІТЕТУ Відділів УНСОЮзу

до участі в яких запрошені конвенційні Делегати, Урядов-

ці та Преставники наступних Відділів — членів

Околицьного Комітету:

БРЕСЛІВ 30 НЕНТИКОК 29, 319

ЕДВАРДСВІЛ 169 СЕП 236

ГЛЕН ЛАВОН 154 ВІЛКС БЕРРІ 99, 223,

278, 282.

В Зборах візьмуть участь:

Дмитро Галичин,

гол. предсідник Українського Народного Союзу

та

Роман Слободян,

гол. касир Українського Народного Союзу.

Збори відбуваються з нагоди

КОНВЕНЦІЙ БРАТСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ

ОРГАНІЗАЦІЙ СТЕЙТУ ПЕНСІЛВЕНІЯ

яка почнеться

в ПОНЕДІЛОК рано, 16-го ЛИСТОПАДА 1959 р.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗ!

Спорт

Чорноморська Січ — Січ Елизабет 0:3.

Січ Елизабет 27-го вересня почала сезон, як перші Мистецькі змагання, з новоприбулою до А класу укр. дружиною Чорноморської Січі, де Січ Елизабет виїхала переможцем з вислідом 3:0. Чорноморська Січ як нова дружина в А класі, заграла навіть досить добре, але в підсумку ситуація не була стрільця, так, що вислід був би інший, але Чорноморці не використали двох карків, які воротар Елизабетської Січі, Гевко спритно вилучив. Воротар Елизабету здобув по одному Г. Гивель, М. Смирний, Чижович.

Січ Елизабет — Лідеркранц 2:1.

Другі з черги Мистецькі змагання Січ Елизабет розіграла 4-го жовтня також з новоприбулою до А класу німецькою дружиною Лідеркранц, де Січ знов перемогла німців 2:1.

Проти німців Січ виступила із сильнішим складом: Гарасим, Павлічка та Луценко. В тих двох змаганнях найкращі показав Е. Чижович на поміч, Панівецький і Марчук в обороні та Гевко на воротарі.

Патерсон Довере — Січ Елизабет 1:2.

Елизабетська Січ 11-го жовтня перемогла одного із сильніших своїх противників в А класі Патерсон Довере, такий же їхньому грици з вислідом 2:1 для Січі.

Змагання були тверді, бо Патерсон грав брутально, а суддя слабо реагував на всі фавлі зі сторони Патерсона. Одні ворота для Січі здобув д-р Павлічка, а другі патерсонці самі допомогли виграти Січі (самовбивчі). Воротар Січі Гевко, який в перших двох змаганнях показав дуже добрим, тим разом, безпечно вибігаючи з воріт, пустив одні ворота.

Січ Елизабет — Геледон 0:1.

Для 18 жовтня Січ Елизабет

Синтетична пеніциліна — лік проти пістряка

Вашингтон. — Тут відбувся великий симпозіум, на якому обговорювалося справу нових ліків, головним чином антибіотиків. Д-р Генрі Велч, який є шефом антибіотиків при Федеральній Адміністрації для контролю харчів і ліків, заявив, що синтетична пеніциліна або так звана синциліна, є дуже сильним ліком, який може відкрити шлях до побороти різних недуг, в тому також і пістряка. На цьому симпозіумі були присутні лікарі з науковців із ЗДА і з 22-ох зарубіжних держав. Д-р Велч казав, що синтетичну пеніциліну можна буде ще поліпшувати і дозсодувати до лікування різних недуг. Синциліна не має шкідливих наслідків навіть в людей, що не зносять пеніциліну і вона є багато разів сильніша від пеніциліну. Сотні фавлів працюють над поліпшенням цього ліку і над його випробуваннями. На цьому симпозіумі були присутні лікарі з науковців із ЗДА і з 22-ох зарубіжних держав. Д-р Велч казав, що синтетичну пеніциліну можна буде ще поліпшувати і дозсодувати до лікування різних недуг. Синциліна не має шкідливих наслідків навіть в людей, що не зносять пеніциліну і вона є багато разів сильніша від пеніциліну. Сотні фавлів працюють над поліпшенням цього ліку і над його випробуваннями.

На Флориді заарештовано колишнього співробітника Кастра майора Діаза Лянза

Маймі, Флорида. — 4-го листопада агенти Федерального Бюро Інвестицій заарештували кол. шефа латунства в прем'єра Фідела Кастра — майора Педро Діаза Лянза, який тепер перебував в ЗДА як політичний емігрант і який поборює режим Кастра, називаючи його прокомуністичним. Майор Лянза 21-го жовтня в малому літаку з Флориди літав понад Гаваню, де скидав летючки проти Кастра. Уряд прем'єра Кастра твердить, що він скинув теж і бомбу, яка вбила одну особу і 24 особи поранила. Куба вимагає видачі Лянза як звичайного злочинця згідно з договором про

КНИЖКОВІ НОВИНИ

Яр. Рудницький: З подорожей по Канаді 1949—1959 \$1.25
Олена ЗВІЧАНА: Отрах — роман у двох томах, ч. 1. \$2.50 (в друку) ч. 2. \$3.00
Володимир СІЧИНСЬКИЙ: Іван Мазепа — людина і меценат \$1.00
Микола ШЛЕМКЕВИЧ: Верхи життя і творчості — промови доповіді \$2.00
Лесь ХРАПЛИВА: У темряві — нариси \$1.00
Лесь ХРАПЛИВА: Вітер з України — оповідання та казки для дітей \$2.00
Степан САМІЛЕНКО: Дні слави — спогади \$2.00
Сарген МАЛАНЮК: Остання Весна — поезії \$1.50
Юрія ВОРЖАВА: Від угорської Русі до Карпатської України 0.65
Микола ВАЙДА: Великий Провидитель Закарпаття — в пам'ять 150-літнього народження о. Александра Духновича 0.60
Належність за книжки слати ТІЛЬКИ чеками або поштовими переказами:

СВОБОДА
P. O. Box 346 — JERSEY CITY, N. J.

Англія касує обмеження для ввозу американських товарів

Лондон. — Англійський канцлер скарбу, Дерек Гіткот Емюр, заявив в палаті громад в минулий вівторок 3 листопада ц. р., що Англія, з уваги на стабілізацію своїх господарських відносин і зріст добробуту, касує квотові обмеження для більшості товарів з 3-х держав: США, Канади та Ірландії. Новий розпорядок буде стосуватися також тих товарів, ввезти яких до Англії був узагалі до цього часу заборонений, щоб не допустити їх до конкуренції із крайовими англієвими продуктами.

3 успіхом випробувано кабину для подорожі в космічних просторах

Вашингтон. — 4-го листопада Космічна Адміністрація Аеронавтики зі своєї дослідної площі на острові Воллоу в Вірджинії випустила одноступову кабину, в якій знайшлися два астронавти, що в 1961 році має відбутися перший летючий космічний політ людини в космічні простори. Він каже, що в вищій атмосфері є на 10,000 разів більша радіація в порівнянні з нормальною, і тому неможливо буде людини летіти в космічні простори.

Запаси золота ЗДА зросли на \$ 300 мільйонів

Вашингтон. — Представник департаменту скарбу повідомив, що запаси золота в скарбниці цієї країни збільшилися на 300 мільйонів доларів, бо Міжнародний Монетарний Фонд (Світовий Фонд) на таку суму продав урядові ЗДА золото. Але ця торговельна транзакція не може мати впливу на зменшення дефіциту в доларовому руху з зарубіжжям, тому, що ці долари прибули із ЗДА, а не із зарубіжжя. Але кілька місяців тому ЗДА заплатили свою зобов'язаність до цього фонду в сумі 344,000,000 мільйонів доларів, і тим способом це збільшило доларовий дефіцит внаслідок фінансових операцій із Фондом. Імпорт ЗДА у вересні ц. р. становив рекордну суму 1,391,800,000 доларів, а попередній рекорд був у червні ц. р., коли вивозив 1,369,400,000 доларів. Збільшуваний імпорт — це причина торговельного недобору цієї країни.

На дешеву атомову електрику і на атомові ракети треба чекати 10 років

Вашингтон. — Заступникка вислідів своїх студій, з адміністрації Крайової Аеронавтики і Космічної Адміністрації д-р Г. Л. Драйден промовляв на річний конференції Атомово-промислового форуму і сказав, що впровадження атомової електрики в ЗДА через п'ять до восьми років. Директор відділу реакторів при Комісії Атомової Енергії д-р Френк Пітман сказав, що тепер працюється над будовою атомової електрики, яка зможе конкурувати щодо ціни з неатомовою електрикою, і вже в 1960-их роках можна буде продукувати атомову електрику, яка буде виплачуватися в тих районах, де дорога звичайна електрика енергія.

ВЖЕ ВИПІШЛА ДРУКОМ
у виданні УНСоюзу
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
НОВЗАРЕВА ГОСТИНА
Сценічна картина з життя Т. Шевченка
у 3-ох відділах.
Ноті до пісні "Гей на Січ" укладу О. Залозського.
Двокольорова обкладинка П. Холодного.
Ціна 50 центів.
Замовляти:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

СЛОВНИКИ
Англо-Український Словник — 50,000 слів і виразів, 792 стор. в оправі — М. Л. Подвезько 5.00
Українсько-Англійський Словник — 1,011 слів, 60,000 слів — М. Л. Подвезько 5.00
Словник Чужомовних Слів — 25,000 чужомовних слів і виразів — І. Бойків, О. Ізюмов, Г. Калішевський, М. Тихомиренко 6.00
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Гомін битви відбивався від гомону в лісі, коли лев подарився зі зграєю гієн за посядання людських в'язнів.

„ПРОЛІСКИ“

Ще 1957 року вийшов під цією назвою альманах „Рідної Школи“ в Клівленді, редактований Колегією, очоленою високозаслуженим педагогом і науковцем, членом сеньйором Наукового Товариства ім. Шевченка, проф. Володимиром Радзкевичем. Та якось мало відмічено його в пресі. А заслуги його альманаху, щоб наша громада так звернула на нього увагу. Не тільки на його зміст, але теж як відрізнявся до наслідування всіма нашими культурними центрами в ЗДА.

Починається альманах ціною працю „Рідна мова і елементи нашої культури“ Івана Станевича, в якій з'ясовано значення нашої „Рідної Школи“ щодо мови. Іван Фур згадує про діяльність „Рідної Школи“ від 1933 р. відомий педагог Михайло Ждан дає задоволення про подвійну діяльність Школи Українознавства в Клівленді від 1950 р. Володимир Радзкевич в статті „Українська мова в парокісній школі“ пише про опіку над школою місцевих парохів о. монсеньйора Д. Греська і о. Ст. Готуляка. Ірина Лодичка, Віницька та В. Р. представляють працю Українського Музичного Інституту в Клівленді і фортепіанової студії Софії Яремкевич. Науковець життя Клівленду змальовує нам Іван Станевич в статті „Осередок НТШ в Клівленді“, Гр. Голембівський дає статтю „Два Ювілеї — В. Радзкевича та В. Павлушинича“. Той останній вже попрощався з нами, а Леонід Бачинський нотатку про „Музей і архів у Клівленді“. Він же написав цікаву статтю про „Театральні імпреси в Клівленді“. Заокруглюється образ культурного життя Клівленду статтями Івана Станевича про „Город української культури в Клівленді“ та Володимира Радзкевича про „Українські жіночі організації“. Гарно поставлена частина альманаху про життя молоді: Ярослав Кришталевич „Після — організація української молоді“, Г. Л. „Осередок спілки української молоді Америки ім. гетьмана Хмельницького“, Ярема Раковський „Українське студентське товариство ім. А. Коцька“, „Зарево“, О. Гайський „Спорт на „Офсайді“.

Українка в аргентинських публікаціях

В Буенос Айресі ілюстрований журнал „Мажорія“ ч. 106/59 містить на двох сторінках статтю, присвячену Україні та її визвольній боротьбі. До тексту статті додано малюнок української землі та світлицю, на якій представлено загін повстанців під час боїв з нацистами.

В згаданій статті подано багато історичних дат та зазначено різні події наших визвольних змагань, при чому автор цифрами свідчить про винищення українського народу та доводить, що штурмовий голот та масові застосування були плановими заходами більшовицької партії нашої народ, щоб в такий спосіб зламати його як націю, що прагнула до прагматично-державного життя.

Ілюстрований журнал „Діалектика Соціал“ ч. 107/108 містить на двох сторінках 13 і 14 про значення „Вити під Полтавою“, при чому обширно наводять про ді Гетьмана Мазепи, який бажав очистити самостійність України, закінчив договір з Карлом XII.

В статті подано докладні дані про дієсне становище України, підчеркуючи, що історія доказує великі причини, які відкривають українців від москалів, які, як каже, так є тепер, у варварський спосіб ситили й гнітили та винищують український народ. Стаття закінчена словами: „Згадаймо Полтаву з надією розсудом і пошаною до тих, які склали там свої голови, обороняючи волю та право на самостійність“.

Найбільший аргентинський щоденник „Ля Пренса“ з дня 11-го жовтня ц. р. подає коментар про українську Службу.

ТАРЗАН, ч. 4357. Все це є на ділі.

— Надіюся, що лев переможе, — гірко сказав Редфілд. — Все ж таки чарівніше бути пожежним королем тварюк.

ПРАЦЯ
PROFESSIONAL
Укр. Православна Церква св. Володимира в Клівленді, О., — пошукує —
ДЯКА — ДИРИГЕНТА
Потрібне знання англійської мови. Добрі умови. Золотується на адресу:
St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church
2280 West 11th Street
Cleveland 13, Ohio

ОГОЛОШЕННЯ
ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ШКАГО-ПІВДЕНЬ, Лл. — Місячні збори в-тва св. Апост. Петра і Павла, Відділ 220 УНСоюзу злученого з Відділ 139 УНСоюзу відбулися в суботу, дня 14-го листопада 1959 р., о год. 7:30 вечора в церкві св. Іоанна Хрестителя в залі при 4850 Салт Поліаїна вул. На зборах цих буде на порядку денного справа святкування 65-літнього Ювілею УНСоюзу та інші важкі справи і тому просити членів масово на ці збори прийти. — Управа.

КЛІВЛЕНД, ОГАНО. — Т-во ім. Івана Франка, Відділ 334 У. Н. Союзу, отримав повідомлення всіх своїх членів, що зичайні місячні збори відбулися в другу неділю по першій, дня 8-го листопада о год. 1-14 по полудні, в Українському Народному Домі, в залі, де зичайно, при 14-й вул. Просити всіх членів прийти на ці збори, забрати свої чеки дивіденди і вирішити свої загалості. Просити привести із собою і вписати в членів УНСоюзу в цьому Ювілейному Році своїх знайомих і дітей.

Николай Задаренський, пр. Стефанія Бохоник, касир Гриньорі Демкович, р. секр.

ПО ПОРК, Н. П. — Повідомляється членів 204 Відділ, що Місячні збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в залі Народного Дому при ч. 140 Друга Еве, ч. залі 25 з огляду на це, що цього місяця замкається річні рахунки. Просити всіх довгочасних членів вирішити свої загалості. — Управа.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Відділ 270, повідомляє що збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в УНДомі, 90-96 Fleet Street. — Т. Ляв. М. Варан. С. Островський, рек. секр.

7 ОСІБ ЗГІНУЛО
ПІД ЧАС ЕКСПЛІОЗІИ
КОРАБЛЯ - ЦИСТЕРНИ
В ГІОСТОНІ
Гіостон, Техас. — В неділю 8-го листопада в ранніх годинах вибухла пожежа на нафтоналивному кораблі „Амоко Вірджинія“ в порті Гіостон, і внаслідок цього було кілька експліозів, в яких загинуло 7 осіб залози, а 18 моряків були поранені. Також три пожежники були поранені. Цілий день пожежники старалися злов'язувати пожежу, яка загрожувала великою катастрофою, бо в сусідстві були склади газоліну, більше як мільйон галлонів. У вечірніх годинах вдалося злов'язувати пожежу, а пізніше її погасити.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир“, Відділ 324, повідомляє, що Зичайні Місячні збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в год. 7-й веч. Просити прийти і вирішити членські вкладки. Крім цього, є інші справи до погаложження. — С. Варабах, преде; І. Струк, секр.

БРУКЛІН, Н. П. — Управа Т-ва „Запорозька Січ“, Відділ 325, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в год. 8-й веч., в залі УНДому На порядку денного важких справ до вирішення, та справа приготування Відділу до Річних зборів, які відбулися 12-го грудня ц. р. — П. Лисовий, преде; В. Цюпа, фін. секр.; В. Троць, кас.; І. Малик, рек. секр.

СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ у МОНХЕНІ
повідомляє, що
ВЖЕ ВИПІШЛА З ДРУКУ КНИЖКА
РОМАНА ЛІВНИЦЬКОГО:
Deutschland und die Ukraine
1934-1945
Tatsachen europäischer Ostpolitik.
Ein Vorbericht. Band 1-2
ЦІНА двох томів — \$5.50
Обидва томи повнілися у виправленому й доповненому виданні. Книжка представляє українсько-німецькі взаємини до 1942 р., коли націонал-соціалістична східна політика основно і остаточно повернулася проти України. Автор з'ясовує розвиток німецьких та українських політичних концепцій та їхні змагання. До кожного тому додана ціла документація, деякі з документів публікуються вперше. В книжці доданий поштовий і речений показник. Книжка збудила серед читачів велике зацікавлення і викликала живу дискусію. — Набути можна:
СВОБОДА
P. O. Box 346 — JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4357. Все це є на ділі.

— Не попадайте в розпач, — відповів Тарзан. — Мавпи, яких я закликав, можуть ще прийти в цих кількох мінутах передишки.

ПРАЦЯ
PROFESSIONAL
Укр. Православна Церква св. Володимира в Клівленді, О., — пошукує —
ДЯКА — ДИРИГЕНТА
Потрібне знання англійської мови. Добрі умови. Золотується на адресу:
St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church
2280 West 11th Street
Cleveland 13, Ohio

ОГОЛОШЕННЯ
ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ШКАГО-ПІВДЕНЬ, Лл. — Місячні збори в-тва св. Апост. Петра і Павла, Відділ 220 УНСоюзу злученого з Відділ 139 УНСоюзу відбулися в суботу, дня 14-го листопада 1959 р., о год. 7:30 вечора в церкві св. Іоанна Хрестителя в залі при 4850 Салт Поліаїна вул. На зборах цих буде на порядку денного справа святкування 65-літнього Ювілею УНСоюзу та інші важкі справи і тому просити членів масово на ці збори прийти. — Управа.

КЛІВЛЕНД, ОГАНО. — Т-во ім. Івана Франка, Відділ 334 У. Н. Союзу, отримав повідомлення всіх своїх членів, що зичайні місячні збори відбулися в другу неділю по першій, дня 8-го листопада о год. 1-14 по полудні, в Українському Народному Домі, в залі, де зичайно, при 14-й вул. Просити всіх членів прийти на ці збори, забрати свої чеки дивіденди і вирішити свої загалості. Просити привести із собою і вписати в членів УНСоюзу в цьому Ювілейному Році своїх знайомих і дітей.

Николай Задаренський, пр. Стефанія Бохоник, касир Гриньорі Демкович, р. секр.

ПО ПОРК, Н. П. — Повідомляється членів 204 Відділ, що Місячні збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в залі Народного Дому при ч. 140 Друга Еве, ч. залі 25 з огляду на це, що цього місяця замкається річні рахунки. Просити всіх довгочасних членів вирішити свої загалості. — Управа.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Відділ 270, повідомляє що збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в УНДомі, 90-96 Fleet Street. — Т. Ляв. М. Варан. С. Островський, рек. секр.

7 ОСІБ ЗГІНУЛО
ПІД ЧАС ЕКСПЛІОЗІИ
КОРАБЛЯ - ЦИСТЕРНИ
В ГІОСТОНІ
Гіостон, Техас. — В неділю 8-го листопада в ранніх годинах вибухла пожежа на нафтоналивному кораблі „Амоко Вірджинія“ в порті Гіостон, і внаслідок цього було кілька експліозів, в яких загинуло 7 осіб залози, а 18 моряків були поранені. Також три пожежники були поранені. Цілий день пожежники старалися злов'язувати пожежу, яка загрожувала великою катастрофою, бо в сусідстві були склади газоліну, більше як мільйон галлонів. У вечірніх годинах вдалося злов'язувати пожежу, а пізніше її погасити.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир“, Відділ 324, повідомляє, що Зичайні Місячні збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в год. 7-й веч. Просити прийти і вирішити членські вкладки. Крім цього, є інші справи до погаложження. — С. Варабах, преде; І. Струк, секр.

БРУКЛІН, Н. П. — Управа Т-ва „Запорозька Січ“, Відділ 325, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що збори відбулися в суботу, 14-го листопада 1959 р., в год. 8-й веч., в залі УНДому На порядку денного важких справ до вирішення, та справа приготування Відділу до Річних зборів, які відбулися 12-го грудня ц. р. — П. Лисовий, преде; В. Цюпа, фін. секр.; В. Троць, кас.; І. Малик, рек. секр.

СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ у МОНХЕНІ
повідомляє, що
ВЖЕ ВИПІШЛА З ДРУКУ КНИЖКА
РОМАНА ЛІВНИЦЬКОГО:
Deutschland und die Ukraine
1934-1945
Tatsachen europäischer Ostpolitik.
Ein Vorbericht. Band 1-2
ЦІНА двох томів — \$5.50
Обидва томи повнілися у виправленому й доповненому виданні. Книжка представляє українсько-німецькі взаємини до 1942 р., коли націонал-соціалістична східна політика основно і остаточно повернулася проти України. Автор з'ясовує розвиток німецьких та українських політичних концепцій та їхні змагання. До кожного тому додана ціла документація, деякі з документів публікуються вперше. В книжці доданий поштовий і речений показник. Книжка збудила серед читачів велике зацікавлення і викликала живу дискусію. — Набути можна:
СВОБОДА
P. O. Box 346 — JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4357. Все це є на ділі.

— Не попадайте в розпач, — відповів Тарзан. — Мавпи, яких я закликав, можуть ще прийти в цих кількох мінутах передишки.

ТАРЗАН, ч. 4357. Все це є на ділі.